

Ezt főztük (ki) Európának

This Is What We Have Cooked for Europe

ÖSSZEFOGLALÁS

Cipruson magyar nagykövetként jóleső érzés ismételt hallani az óhajt: reméljük, a ciprusi elnökség is olyan sikeres lesz, mint a magyar volt. Hogy miért volt sikeres a magyar hat hónap, arról sokat elárul Győri Enikő–Bakos Piroska–Gál Helga: *Ezt főztük (ki) Európának* c. kötete, amelyben ugyan fontos szerepet kap a gasztronómia, de mégsem szakácskönyvről van szó.

SUMMARY

Being the Ambassador of Hungary to Cyprus, it is gratifying to hear that the desire of Cypriots is to have such a successful EU Presidency as the Hungarian was. To why the Hungarian six months were so effective, much is revealed in the book entitled “This is What We have Cooked for Europe”, written by Enikő Győri, Piroska Bakos and Helga Gál. Even though gastronomy is given an important role in the book, still this is not a cookbook.

A Polgári Szemle olvasói talán meglepetten kapják fel a fejüket a cím olvasásakor: mit keres egy szakácskönyv ismertetése egy tudományos igényű lapban? Szeretnék gyorsan megnyugtadni mindenkit, hogy Győri Enikő–Bakos Piroska–Gál Helga: *Ezt főztük (ki) Európának* c. könyve nem szakácskönyv. Persze esik benne szó étkekről és italokról – nem is akármilyenekről –, de a lényeg nem ez. (Valószínűleg meg is ijednének a háziasszonyok a következő „utasításokat” olvasva: „a húst formázzuk, elősütjük, majd 65 °C-on 36 óráan keresztül sütjük”). Nem szakácskönyv, de receptkönyv: annak a receptje, hogy hogyan tudott egy kis, elnökségi tapasztalatokkal még nem rendelkező, újonnan felállt kormányzati struktúrára támaszkodó, anyagiakkal szűkösen ellátott ország mindenki által elismerten igen sikeres elnökséget lebonyolítani.

Tisztázzuk azt is, hogy az Európai Unió Tanácsának magyar elnökségéről van szó. Mint ismeretes, a Tanács elnökségét egy

DR. HABIL BOTOS BALÁZS egyetemi docens, Magyarország Ciprusra akkreditált nagykövete, Nicosia (Balazs.Botos@mfa.gov.hu). A recenzió 2012 szeptemberében készült.

2007-es határozatnak megfelelően hat hónapos időszakokban az uniós tagállamok látják el, előre meghatározott sorrendben. Így került sor 2011 első félévében a magyar elnökségre. Csak emlékeztetőül, előttünk Belgium, utánunk Lengyelország, Dánia, Ciprus – a jelenlegi elnök –, majd Írország és Litvánia következnek.

Hogy mi a feladata az elnökséget ellátó országnak, azt nagyon nehéz röviden összefoglalni. (Sokak szerint mindennel, ami az adott félévben az Unióban történik, foglalkoznia kell.) De talán érdemes kiemelni, hogy az elnökség meghatározó szerepet játszik az Unió politikai, jogalkotási, és az utóbbi időben egyre nagyobb hangsúllyal a gazdaságpolitikai munkájának szervezésében. Az elnökség szervezi és vezeti a miniszteri üléseket, a számtalan munkacsoport munkáját, és vitás ügyekben igyekszik kompromisszumokat találni.

A feladat akkor is emberpróbáló, ha egy ország éveken korábban összeszokott stábbal és bőséges anyagi eszközökkel el látva készül az elnökségre. Magyarország esetében ez azonban nem így történt. 2010 májusában állt fel az új kormány, így alig több mint fél év állt rendelkezésre a felkészülésre. A vezérkar, a szűkebb csapat és a háttérben elengedhetetlen több száz szakértő korábban még egyetlen napot sem dolgozott így együtt, és a rendelkezésre álló pénzről jobb nem is beszélni, hiszen az előző kormány öröksége ezen a téren is nyomasztó volt. Így nemcsak sikeres, hanem a takarékos elnökségre kellett készülni. S mindkét követelmény megvalósult!

A könyv szerzői, Győri Enikő, a Külügyminisztérium európai ügyekért felelős államtitkára, Bakos Piroska televíziós-rádiós műsorvezető, az elnökség magyarországi szóvivője és Gál Helga, az elnökség sommelier-je (a társszerzők közreműkö-

désével) a kötet első kétharmadában szóban és képekben ízelítőt adnak azokról a kihívásokról, amelyekkel a felkészülés első percétől az elnökség lezárásáig találkoztak. A szakmai program kihívásairól, a szervezés kihívásairól, az előre nem látható események kihívásairól, a kulturális és kulináris koncepciók megvalósításának kihívásairól, és többek között – ne feledjük, hölgyekről van szó – a „mit vegyek fel” kérdés kihívásairól. S minderről olyan szemléletes módon, hogy az olvasó is ott érezheti magát a tárgyalóteremben, a líbiai–tunéziai határon fekvő menekülttáborban vagy a 30 kiemelt gálavacsorán.

A kötet utolsó harmada már valóban arról szól, hogy mivel traktáltuk Európát. Az étkek és italok minősítése a hozzáértők dolga, de megjegyezném, hogy már a képek láttán is csak irigyelni lehet azokat, akik mindezt meg is kóstolhatták!

A magyar elnökség jelmondata az „Erős Európa” volt. Talán senki nem gondolta, hogy ennyire időtálló jelmondatot választottunk. Hiszen már 2011 előtt is világos volt, hogy az egyre súlyosbodó gazdasági nehézségekkel csak egy egységes, összetartó, erős Európa lesz képes szembenézni, de most több mint egy évvel a magyar elnökség után még egyértelműbb a jelmondat aktualitása. Azt is nyugodtan leszögezhetjük, elnökségünk alatt Európa valóban erősebb lett. Közelebb kerültünk a közös gazdasági kormányzás legfontosabb elemeihez, fejlődtek az egyéb közös politikák is (az energiabiztonság, a romák integrációja, a Duna-stratégia, az európai szomszédságpolitika és még számos más területen), sikerült – bár sokan nem hittek benne – a horvát csatlakozás lezárása. A jelenlegi ciprusi elnökség jelszava a „Jobb Európa”. Bízunk, mert bízunk

kell abban, hogy Európa egyre erősebb és egyre jobb lesz!

Az egyik nagy erőpróbát minden elnökség számára a váratlan helyzetek jelentik. Ebben is volt bőven részünk. Nem várt események történtek Észak-Afrikában, Japánban. Ezeket úgy kezelte a magyar elnökség, hogy közben az eredeti program végrehajtása nem került veszélybe. Működésbe hoztuk az uniós polgári védelmi mechanizmust, s a Tripoliban folyamatosan működő magyar nagykövetség nemcsak az Európai Unió képviselőjét látta el, hanem eredményesen eljárta amerikai újságírók kiszabadítása érdekében, amit az amerikai külügyminiszter, Hillary Clinton a könyvben is idézett levelében külön megköszönt.

Váratlan helyzetek persze itthon is adódtak. Az egyik kiemelt eseményre, az európai és ázsiai külügyminiszterek közös találkozására június 7-én, Gödöllőn került sor. A nagyszámú résztvevő és hatalmas sajtóérdeklődés miatt a szervezők a megnyitót, amelyen a magyar miniszterelnök is részt vett, az udvaron felállított sátorban kívánták megtartani. A kezdés előtt néhány perccel azonban felhőszakadás, villámlás kíséretében kitört a vihar a kastély felett. Nemcsak a helyszínt kellett megváltoztatni, de a tönkrement hangosítást is újjáéleszteni. Azt hiszem, egy ilyen esemény minden rendező rémálma, de alig negyedórás késéssel mindent sikerült menetrend szerint lebonyolítani.

Az elnökség szakmai programja szinte százszázalékosan megvalósult. (S ezt nemcsak mi mondtuk, hanem tanúbizonyság erre a könyvben is idézett számos politikusi nyilatkozat). Érdemtelen lenne azonban, ha csak a szakmai ügyekről szól-

na a méltatás, s háttérbe szorulna minden egyéb, amitől a magyar elnökség valóban egyedi és nyomot hagyó fél év volt.

Az elnökségi stáb Győri Enikő vezényletével már a felkészülés során tudta, hogy mivel szeretné, és mivel nem várni Európát. Nem szeretné jellegtelen nemzetközi konyhával, de a hagyományos, kisé lejáratott csikós-gulyás kínálattal sem. Amit viszont akartak: bemutatni egy izgalmas országot, amely büszke történelmére, hagyományaira és kreativitására. Ennek szolgálatába állították a magyar kultúrát, a gasztronómiát és a magyar borokat, de többek között az ajándéktárgyakat is. A gasztronómia szerepéről már szóltam, a kulturális rendezvények sokaságát, sokszínűségét azonban lehetetlen e rövid ismertető keretében még csak felvillantani is. Fontos azonban tudni, hogy nemcsak a hozzánk látogató delegátusokat tudtuk sokszor elkápráztatni, hanem Európa nagyvárosaiba is elvittük legjobb zenészeinket, táncosainkat, énekesünket, de képzőművészeinket és íróinkat is.

Ezt a könyvet mindenkinek ajánlom olvasásra, átnézésre. Azoknak is, akik valamilyen formában részesei voltak a magyar elnökségnek, hiszen szembesíthetik saját tapasztalataikat a szerzők élményeivel, s még inkább mindnyájunknak, akik csak a híradásokból ismertük az eseményeket, s még onnan sem mindent, ami a háttérben történt. Mert nemcsak az elnökség levezenylésére igaz, hanem a kötet elolvasása után is nyugodtan kijelenthető: ez jó mulatság, férfimunka volt!

(Győri Enikő–Bakos Piroska–Gál Helga: Ezt főztük (ki) Európának. Heti Válasz Kiadó, Budapest, 2012, 208 oldal.)